

YTTRANDE

2019-10-14

Ärendenr:

NV-08564-18

Vänersborgs tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
mmd.vanersborg@dom.se

Yttrande i mål nr M 3912-18 angående ansökan om nytt tillstånd för befintlig och tillståndsgiven verksamhet vid Stora Enso Paper AB:s verksamhet i Hyltebruk i Hallands län; nu fråga om ytterligare kompletteringar av ansökan

Med anledning av domstolens fråga (aktbilaga 16) om ansökningshandlingarna behöver kompletteras före kungörelse anför Naturvårdsverket följande.

Naturvårdsverket har tagit del av ytterligare kompletteringar till ansökan (aktbilaga 12-15).

Vi begränsar vårt yttrande till att avse de kompletterande uppgifter som bolaget lämnat på Naturvårdsverkets yttrande med begäran om kompletteringar daterat 2019-01-30.

1. Kompletteringsbehov

Naturvårdsverket vill inledningsvis framhålla att bolagets bemötande av tidigare begärda kompletteringar i flera avseenden har gjorts väl och utförligt. Dock har vi på ett antal punkter funnit att bolagets kompletteringar inte fullt ut motsvarar det Naturvårdsverket begärt i tidigare yttrande. Det innebär att det föreligger fortsatt kompletteringsbehov vilket vi redovisar i nedanstående punkter. Motivering och förtydliganden finns för respektive rubrik i avsnitt ”2. Utveckling av kompletteringsbehovet”. För att underlätta läsningen följer punkternas numrering nedan numreringen i Naturvårdsverkets förra yttrande med begäran om kompletteringar.

Energi

5. Redovisning av energiproduktion och energianvändning vid framtida sökt produktion. Uppgifterna bör anges som mängd energi och redovisas dels i absoluta tal (GJ), dels i relation till produktionen (GJ per ton TMP-

massa, returfiber massa respektive papper). Uppgifterna om energiproduktion och energianvändning bör åskådliggöras genom ett fullständigt energiflödesdiagram. Redovisningen bör innehålla följande uppgifter.

- a) Användning av egenproducerade och inköpta bränslen (elektricitet, bark, restfraktion från returfiber, RT-flis, övrigt avfall, eldningsolja, naturgas, bensin, diesel (fossil diesel respektive biodiesel) samt eventuellt övriga bränslen.
 - b) Producerad mängd ånga ifrån pannorna och el ifrån mottrycksturbin respektive framtida kondenssturbin.
 - c) Elförbrukning i raffinörerna samt nyttiggjord ånga från raffinörerna.
 - d) Externt levererad energi uppdelad på försåld el, bark, primärvärme (ånga), sekundärvärme (hetvatten) och eventuellt övrigt.
 - e) Förbrukning av elektricitet, ånga och hetvatten uppdelat på produktion av TMP-massa, returfiber massa respektive pappersmaskinerna. För eventuell inköpt massa redovisas energiförbrukning för upplösning av massan separat.
6. Redogörelse för investerings- och driftskostnader samt beräkning av lönsamhet för de av bolaget föreslagna energieffektiviserande åtgärderna, dvs. en beräkning av återbetalningstid utifrån kapitalkostnader och ändrade driftskostnader till följd av åtgärden. Kostnadsberäkningarna ska redovisas med antagna värden på avskrivningstid och ränta. Bolaget ska även redogöra för vilka åtgärder som kommer att vidtas och inom vilken tid.

Utsläpp till luft

10, 14, 15. Utsläpp till luft (sid 22-24 i MKB samt tabell 36, 37 och 38 i bolagets komplettering) bör redovisas som icke validerade värden och normerade till 6 % syre. Utsläppsvärdena för kväveoxider angivna i mg/MJ bränsle (tabell 38) bör kontrolleras och justeras.

2. Utveckling av kompletteringsbehovet

Naturvårdsverket anser att bolaget, efter begäran om kompletteringar, har inkommit med en till stora delar utförlig dokumentation. Dock kvarstår några punkter där vi bedömer att bolaget inte har besvarat våra frågor i tillräcklig utsträckning.

2.1. Energi, punkt 5 och 6

Under punkt 5 i Naturvårdsverkets yttrande 2019-01-30 efterfrågades kompletterande redovisning av bolagets energiproduktion och energianvändning vid hittillsvarande samt *framtida* produktion. I bolagets svar på punkterna 5 a-e redovisas uppgifter för 2014-2018. Däremot saknas efterfrågade uppgifter för sökt framtida produktion. För den framtida produktionen anger bolaget endast i inledningen av punkt 5 (tabell 15 och 16) uppgifter om den totala energianvändningen vid olika produktionsscenarier. Någon uppdelning på el

respektive värme (ånga) har inte gjorts, inte heller uppdelning på produktion av TMP-massa, returfiber massa respektive papperstillverkningen. Naturvårdsverket anser att bolaget därmed i sitt svar inte har redovisat uppgifter för sökt produktion i den utsträckning som efterfrågats. För att bolaget ska kunna visa hur den framtida energiförbrukningen uppskattas se ut och vilka områden som kan förbättras behöver en tydligare redovisning inkomma där framtidsutsikter för punkterna 5 a-e framgår.

Uppgifterna om energiproduktion och energianvändning bör redovisas i ett energiflödesdiagram. Naturvårdsverket noterar att bolaget i sitt svar på länsstyrelsens fråga 37 redovisar ett energiflödesdiagram (s. 72, figur 1). Detta är dock svårförståeligt och behöver utvecklas så att flödena mellan de olika stegen av energitillförsel, energiomvandling och energianvändning framgår.

Naturvårdsverket begärde enligt punkt 6 i vårt yttrande om kompletteringar en redovisning av möjliga åtgärder för energieffektivisering med bl.a. möjlig energibesparing, investerings- och driftkostnader samt beräkning av lönsamhet.

Bolaget har motsatt sig att presentera kompletta investeringskalkyler för möjliga åtgärder för energieffektivisering, mot bakgrund av att de verkar i en energiintensiv bransch och energieffektivisering därför är ett viktigt konkurrensmedel.

Naturvårdsverket vill inledningsvis förtydliga att med uttrycket beräkning av lönsamhet som vi använde i vår begäran om kompletteringar avsågs en beräkning av återbetalningstid utifrån kapitalkostnader och driftskostnader för åtgärden. Vad gäller kapitalkostnaden ska beräkningsförutsättningarna anges, d.v.s. antaganden om avskrivningstid respektive teknisk livslängd samt ränta.

Naturvårdsverkets uppfattning är att en redovisning av möjliga energieffektiviseringsåtgärder ska innehålla en kostnadskalkyl av sådan omfattning samt att detta är underlag som bör finnas med i en ansökan om tillstånd för denna typ av energiintensiv industri, i enlighet med 22 kap. 1 § miljöbalken. Detta är även ett underlag som i flera avgöranden från såväl Mark- och miljööverdomstolen som mark- och miljödomstolar har krävts, antingen inom ramen för prövotidsutredningar eller inom ramen för ett villkor om en löpande energihushållningsplan till tillsynsmyndigheten.¹

Miljööverdomstolen har i ett avgörande från 2008 utvecklat tillämpningen av rimlighetsavvägningen enligt 2 kap. 7 § miljöbalken vid en bedömning av energihushållningsåtgärder och därvid uttalat följande. En utgångspunkt för en sådan bedömning kan vara att de åtgärder som aktualiseras ger en energibesparing vars värde överstiger de eventuella ökade driftskostnader som uppkommer. Det betyder med andra ord att investeringen borde kunna återbetalas inom viss tid. Om återbetalningstiden på sedvanligt vis uttrycks som investeringsbelopp dividerat med det årliga värdet av energibesparingen minus

¹ Jmf. t.ex. MÖD 2011:23, mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätts deldom den 11 juli 2019 i mål M 7332-17, mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätts deldom den 27 september 2019 i mål M 2350-08.

ökade driftkostnader bör, enligt Miljööverdomstolens mening, denna som regel inte överstiga åtgärdens, eller anläggningens återstående (tekniska) livslängd.² Av uttalandet framgår att de efterfrågade uppgifterna behövs för en bedömning av åtgärders rimlighet enligt 2 kap. 7 § miljöbalken.

Om bolaget menar det skulle lida skada av att vissa uppgifter skulle spridas, kan det noteras att det finns sekretessbestämmelser till skydd för uppgifter om bl.a. enenskilds affärs- eller driftförhållanden (se 30 kap. 23 § offentlighets- och sekretesslagen samt 9 § offentlighets- och sekretessförordningen respektive 36 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen).

Naturvårdsverket begärde i yttrandet att bolaget skulle redovisa vilka energieffektiviserande åtgärder som bolaget avser åta sig samt inom vilken tid dessa ska genomföras. Naturvårdsverket önskar få ett förtydligande i frågan då den inte besvaras i bolagets komplettering.

2.2. Utsläpp till luft, punkt 10, 14, 15

Under punkt 10 i Naturvårdsverkets yttrande 2019-01-30 efterfrågades klagörande om ifall redovisade värden för utsläpp till luft är direkta analysresultat eller validerade värden med avdrag för mätosäkerhet. Bolaget uppger i sin komplettering att man använt validerade värden samt framför att det utifrån dessa och den valideringsfaktor som anges i Förordning (2013:253) om förbränning av avfall (FFA) 51 §, går att räkna ut det verkliga värdet.

Naturvårdsverket anser fortfarande att det finns oklarheter. Det gäller t.ex. tabell 36, 37 och 38 i bolagets komplettering, sida 42-43 aktbilaga 12. För dessa saknas motsvarande information. I tabell 36 och 37 har heller ingen normering av mätvärdena gjorts till 6 % syre. Tabell 38 innehåller uppgifter om mängden kväveoxid, bl.a. angivet i enheten ton per år. Det framstår som oklart om mängdberäkningen gjorts på grundval av validerade värden eller ej.

Validering av mätvärden regleras i FFA. Denna validering görs för att avgöra om utsläppen uppfyller kraven enligt FFA. Däremot är det inte praxis att validering tillämpas då villkor enligt miljöbalken föreskrivs och inte heller för uppfyllandet av BAT-AEL. För beräkning av mängden utsläpp (ton per år) används inte heller validerade värden. Naturvårdsverket anser att det blir svåröverskådligt och i värsta fall vilseledande om validerade värden används vid redovisning av utsläppsvärden i ansökan om tillstånd enligt miljöbalken. Utsläppsvärdena bör istället genomgående redovisas som icke validerade värden. Utsläppsvärden bör därtill vara normerade och redovisas vid den syrehalt som normalt används i tillståndsvillkor och för BAT-AEL, vilket i det här fallet är 6 % syre.

Naturvårdsverket kan vidare konstatera att värdena i tabell 38 för utsläpp av kväveoxider uttryckt i mg/MJ inte kan vara korrekta. Som vi kan bedöma är värdena en faktor 1 000 för höga.

² MÖD 2008:23

3. Handläggning

För det fall att mark- och miljödomstolen utfärdar kungörelse i målet hemställer Naturvårdsverket om att domstolen tar fram en tidplan för den fortsatta handläggningen av målet som parterna får möjlighet att yttra sig över.

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschef Karin Dunér.

Vid den slutliga handläggningen av ärendet har i övrigt deltagit miljöjurist Linda Sjöo samt tekniska handläggarna Olof Åkesson och Hanna Mori, den sistnämnde föredragande.

För Naturvårdsverket

Karin Dunér

Hanna Mori

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till:
Länsstyrelsen Halland